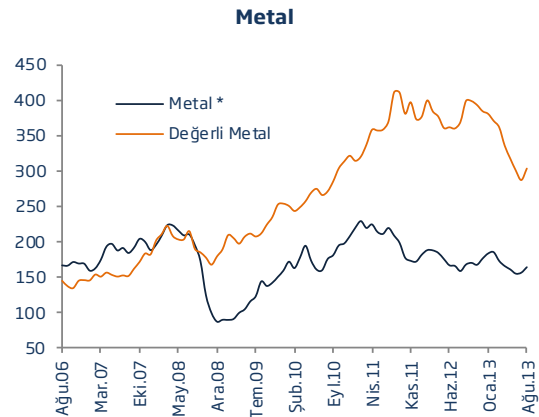
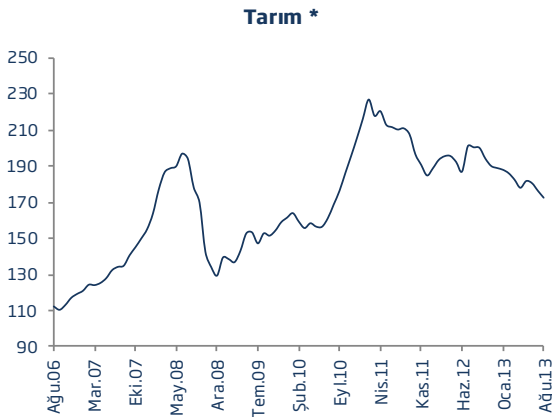
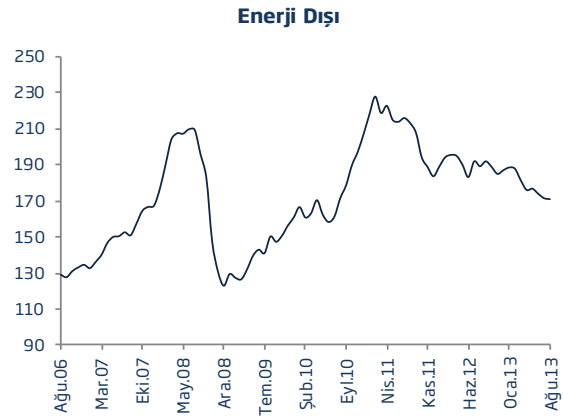
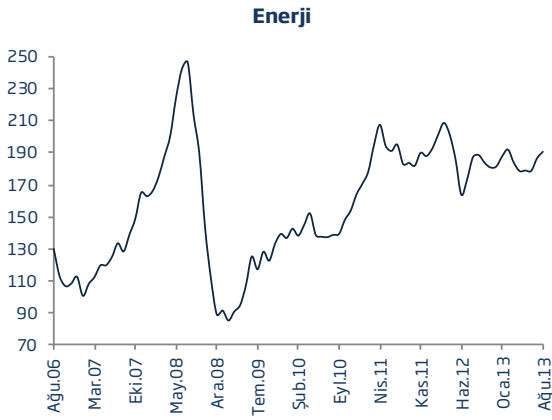

ASLI G. ŞAT SEZGİN

- Ağustos ayında, ABD ve Euro Alanı ekonomilerine ilişkin göstergeler ılımlı bir toparlanmaya işaret etti. ABD'de 2. çeyrek büyümesinin beklentileri aşması ve Euro Alanı ekonomilerinin, aynı dönemde resesyondan çıkıp yeniden büyümeye başlaması, gelişmekte olan ülkelerdeki talep koşullarına dair iyimser bir hava yarattı. Dünyanın en büyük emtia üretici ve tüketicilerinden biri olan Çin'de kısmen güçlü seyreden ekonomik aktivite de olumlu konjonktürü besledi.
- ABD ekonomisinden gelen olumlu sinyaller, Fed'in tahvil alım programından çıkış stratejisini yakın zamanda uygulamaya geçirebileceğine dair beklentileri güçlendirdi. Bu durum, gelişmekte olan ülke piyasalarından ani sermaye çıkışlarına yol açarken, bu ülkelerin para birimlerinin de Dolar karşısında değer kaybetmesine neden oldu. Döviz kurlarında ve sermaye hareketlerinde yaşanan oynaklık, piyasadaki risk algılamasını artırırken emtia ihracatçısı büyük ülkeler açısından fiyatlama davranışlarında değişime sebep oldu.
- Öte yandan Suriye'ye karşı askeri operasyon olasılığının gündeme gelmesi, Orta Doğu'daki gerginliği artırdı. Buna bağlı olarak petrol fiyatları ile birlikte risk algılamasına bağlı olarak altın fiyatları da yükseldi. Gelişmiş ülke ekonomilerindeki olumlu veri açıklamaları da petrole talebini artıracak beklentiyle fiyat artışına destek verdi. İlerleyen günlerde ise, askeri operasyonun çeşitli sebeplerle kısa vadede gündemden kalkması nedeniyle piyasa bir miktar gevşedi.
- Ağustos ayında aylık bazda enerji fiyatları %2,2, metal fiyatları %5 arttı. Tarım ürünlerinin fiyatları ise %2,2 geriledi. Öte yandan tarım ürünleri ile değerli metal fiyatlarında yıllık bazdaki hızlı düşüşler dikkat çekti.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2005=100)

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Verimli geçen hasat sezonu ve ürün arzındaki artış paralelinde Ağustos ayında **tarım ürünleri** fiyatları geriledi. Bir önceki aya göre, **ayçiçek yağı** fiyatları %16,2, **mısır** fiyatları %14,6 ve **pirinç** fiyatları %5,9 düştü. Diğer taraftan, **kakao** fiyatları Batı Afrika'da kurak geçen sezondan ve hasat döneminde yaşanabilecek olası gecikmenin etkisiyle aynı dönemde %7,6 yükseldi.
- **Pirinç** fiyatlarının gerilemesinde, önemli üreticiler olan Hindistan ve Tayland'ın para birimlerindeki değer kaybı, ihrac fiyatlarındaki düşüş ile ürün stoklarındaki artış etkili oldu.
- **Şeker** fiyatları, en önemli ihracatçı konumunda olan Brezilya ve Hindistan'ın para birimindeki oynaklıktan geçen ay olumlu etkilendi. Yerel para birimlerindeki değer kaybı, bu ülkelerden yapılan ihracatın artmasında etkili oldu. Böylece satışların artmasına bağlı olarak, fiyatlarda da hafif bir artış yaşandı. **Kahve** fiyatları ise arz fazlası sebebiyle düşüş trendi içerisindeydi.
- **Pamuk** fiyatları, verimli geçen önceki sezondan kalan stoklar sayesinde yatay seyretti. Hindistan'daki yağışlar üretimi desteklerken, ABD'deki kuraklık hasatın düşmesine neden oldu. Öte yandan, en büyük üretici ve tüketici olan Çin'de üreticilere yönelik teşvik politikasında yapılması öngörülen değişikliğin fiyatları ilerleyen dönemde etkileyeceği düşünüyor.
- **Mısır** fiyatları, gelecek döneme ilişkin arz fazlası beklentileri nedeniyle gerilerken, gerilemede yüksek seviyelerden gelen satışlarla yaşanan düzeltme hareketinin de etkisi olduğu gözleniyor.
- **Buğday** fiyatları, ABD'de verimli geçen hasat mevsimi ve beklentileri karşılayan arzın etkisiyle aylık bazda yatay seyretti. Çin'de artan talebin, ABD ve Kanada'da yapılan üretim ile karşılanabileceği ve piyasanın mevcut dengesini koruyacağı düşünüyor.
- **Metal** fiyatları, küresel ekonomik aktivitede toparlanma işaretleri ve Çin'in görece güçlü talebi paralelinde yükseldi.
- **Demir cevheri** fiyatları, Avustralya'dan yapılan ihracatın azalması paralelinde arttı. Bu gelişmede Çin'deki çelik fabrikalarının ürün stoklaması da etkili oldu. Demirin galvanizlemede kullanılan **çinkoda** fiyatlar çelik üretimindeki mevsimsel artışın etkisiyle yukarı yönlü bir seyir izledi. **Bakır** fiyatları da Çin'den gelen talep ve azalan stoklar ile arttı.
- **Alüminyum** fiyatları, Çin'de açıklanan olumlu ekonomik verilerden destek buldu, ancak fiyatların mevcut seviyelerde kalıcı olabilmesi için orta vadede arz fazlasının erimesi gerekiyor.
- **Kurşun** fiyatları azalan stoklar, **nikel** fiyatları ise Çin'in yüksek talebi paralelinde yükseldi. **Kalay** fiyatlarındaki hızlı artışta ise, dünyanın ikinci en büyük kalay üreticisi olan Endonezya'dan yapılan ihracatın azalması ve bu ülkede uygulanan yasal değişiklikler etkili oldu.
- **Paladyum** fiyatları, ekonomik aktivitedeki kısmi iyileşmeden pozitif etkilendi. Yeni jenerasyon otomobillerde geçmişe göre daha fazla paladyum kullanılmaya başlanması sektöre yönelik fiziki talebi artırdı. Rusya'da arzın daralması da fiyat artışında destek verdi. Öte yandan, küresel aktivitedeki kısmi canlanma **platin** fiyatlarını da olumlu etkiledi. Otomotiv sektörü başta olmak üzere sanayide kullanılan platin ve paladyumda talep artışı paralelinde ilerleyen dönemde fiyatların yükselişini sürdüreceği tahmin ediliyor.
- Bir yıla yakın bir süredir gerileme eğiliminde olan **altın** fiyatları, küresel risk algılamasındaki artış paralelinde Ağustos'ta aylık bazda %5,2 arttı. Artan fiziki altın talebi de fiyatlara kısmen yansdı. Piyasa koşullarındaki değişimler paralelinde, gelecek dönemde altın fiyatlarındaki dalgalanmanın sürmesi bekleniyor.
- Küresel sermaye hareketlerine duyarlı olan **gümüş** fiyatları, aylık bazda %11 ile hızlı bir artış sergiledi. Konjonktüre bağlı olarak dalgalanmalar öngörülse de, ulaşılan seviyelerden daha fazla yukarı yönlü bir hareket oluşması beklenmiyor.
- **Ham petrol** fiyatları Ağustos'ta aylık bazda %2,8 arttı. Bu gelişmede, iyileşen küresel ekonomik göstergeler, arz kesintileri ve Suriye'ye yönelik askeri operasyon olasılığı etkili oldu. Önümüzdeki dönemde, ekonomik aktiviteden fazla destek bulamayacağı düşünülen petrol fiyatlarının, jeopolitik risklerden kaynaklanan artış baskısıyla dengeleneceği tahmin ediliyor.
- **Doğalgaz** fiyatları, yaz mevsiminin çok sıcak geçmemesi ve soğutma amaçlı klima kullanım talebinin gerilemesi paralelinde düştü. Yeni boru hattı ve işleme tesisi yatırımları sayesinde artan üretim kapasitesi de, fiyatlardaki düşüşe destek verdi.

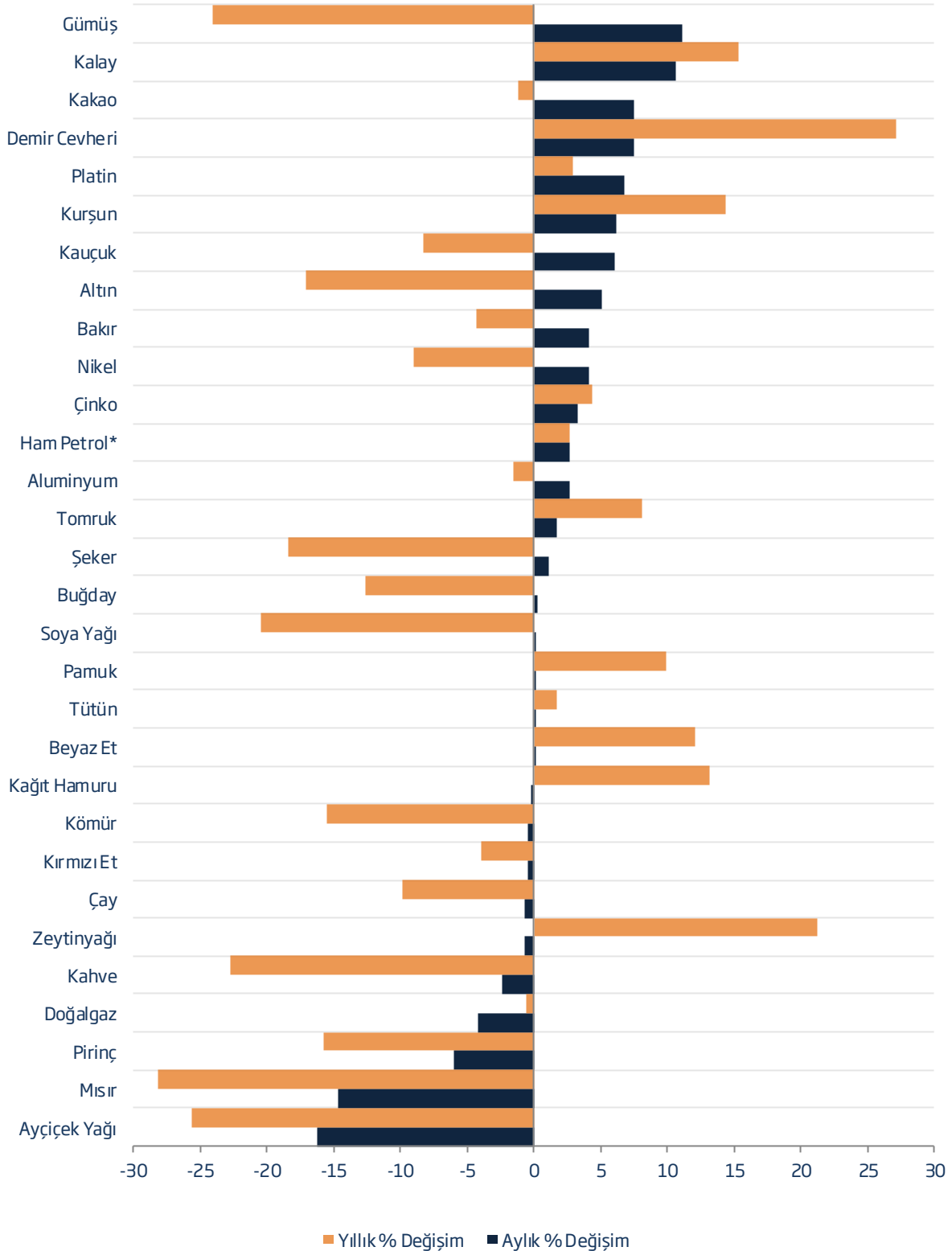
EMTİA PIYASALARINDA BEKLENTİLER

- Küresel emtia piyasalarına ilişkin tahminlere göre, emtia fiyatlarında yaygın olarak izlenen aşağı yönlü eğilimin süreceği öngörülmüyor. OPEC dışı ülkelerin petrol üretimindeki artış ve önceki yıl yaşanan arz kesintilerinin büyük ölçüde gideriliyor olması petrol fiyatlarına ilişkin tahminleri aşağı yönlü etkilerken, jeopolitik risklerin artması bu eğilimi sınırlandırıyor. Kaya gazı rezervlerinin ve üretiminin her geçen gün artması, doğalgaz fiyatlarını baskılayacak bir unsur olarak görülüyor.
- Tarım ürünleri fiyatlarında, üretimdeki artış beklentilerinin fiyatlara yansımalarının da etkisiyle yaklaşık son 1 yıldır düzeltme yaşandığı belirtiliyor. Öte yandan önümüzdeki dönemde şeker ve kahve fiyatlarında gerilemenin sürmesi beklenirken, genelde tarım ürünleri fiyatlarının mevcut seviyelerden toparlanabileceği öngörülmüyor.
- Enerji ve metal fiyatları açısından öngörülemeyen arz kesintileri ve Çin kaynaklı talepte yaşanabilecek dalgalanmalar, petrol fiyatları açısından Orta Doğu'daki jeopolitik koşullar başlıca risk unsurları olarak öne çıkıyor. Tarım ürünlerinde de, olumsuz hava koşullarına bağlı olarak hasattan beklenen verimin alınamaması önemli risk unsuru olarak değerlendiriliyor.

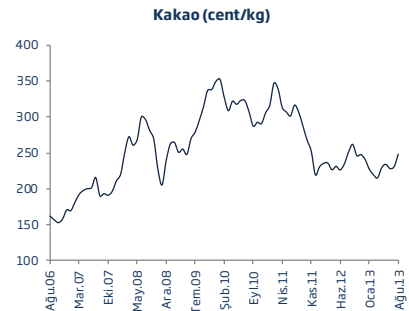
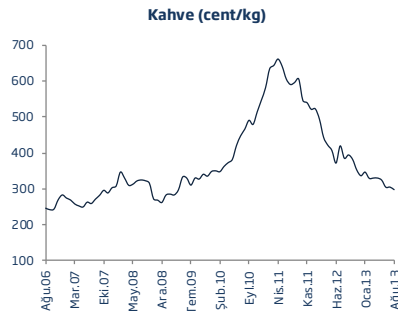
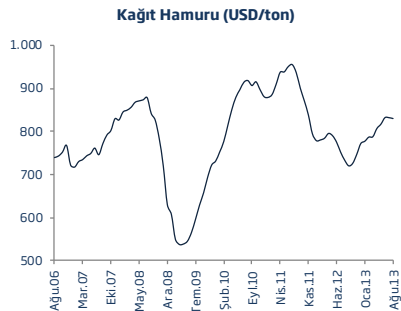
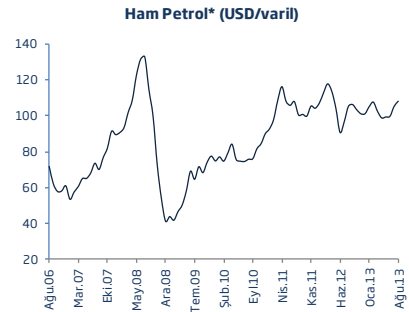
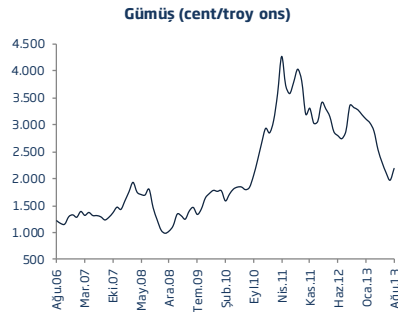
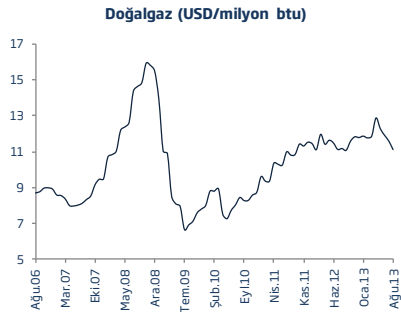
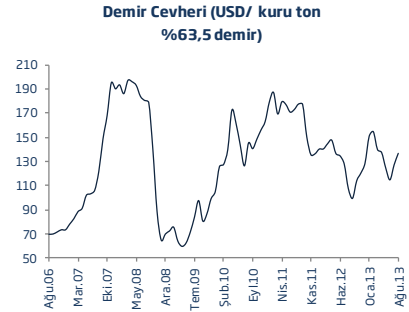
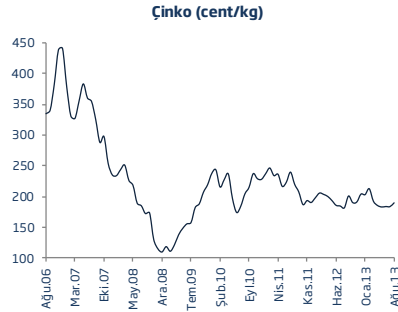
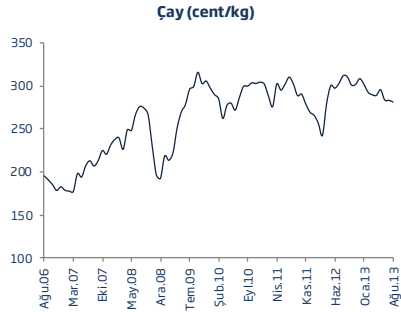
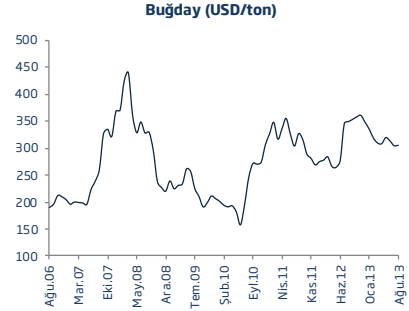
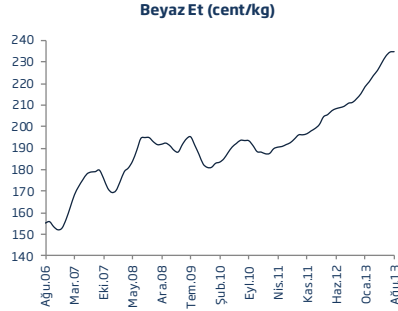
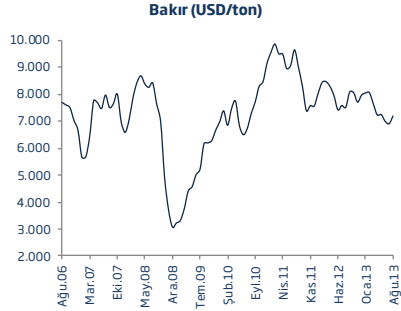
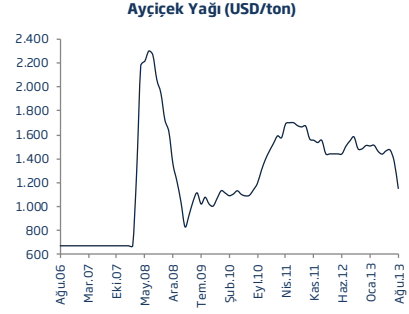
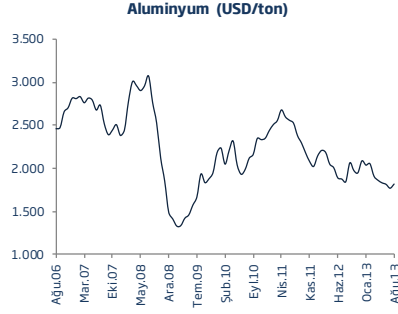
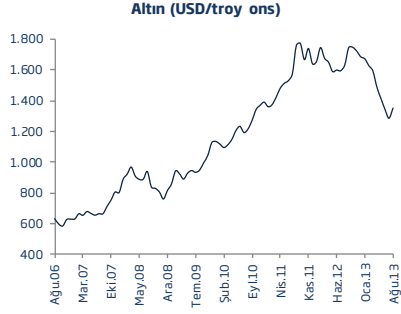
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin				
		2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Enerji										
Ham Petrol*	USD/varil	28	79	104	105	101	100	99	96	96
Kömür	USD/ton	26	99	121	96	90	91	90	95	100
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	8	11	12	12	12	11	11	10
Tarım										
Kakao	cent/kg	91	313	298	239	225	232	230	225	220
Kahve	cent/kg	192	432	598	411	315	330	340	345	350
Çay	cent/kg	188	288	292	290	280	288	291	308	325
Soya Yağı	USD/ton	338	1.005	1.299	1.226	1.100	1.075	1.050	1.025	1.000
Mısır	USD/ton	89	186	292	298	295	270	250	240	230
Pirinç	USD/ton	202	489	543	563	545	520	500	490	480
Buğday	USD/ton	114	224	316	313	315	310	300	287	275
Kırmızı Et	cent/kg	193	335	404	414	450	425	400	395	390
Beyaz Et	cent/kg	131	189	193	208	220	201	201	204	205
Şeker	cent/kg	18	47	57	48	41	40	38	37	35
Tomruk	USD/metre küp	275	429	485	451	460	460	465	505	535
Pamuk	cent/kg	130	228	333	197	200	203	205	226	250
Kauçuk	cent/kg	67	365	482	338	290	305	310	305	300
Tütün	USD/ton	2.976	4.333	4.485	4.302	4.350	4.200	4.150	4.100	4.050
Metal										
Aluminyum	USD/ton	1.549	2.173	2.401	2.023	1.900	2.100	2.200	2.437	2.700
Bakır	USD/ton	1.813	7.535	8.828	7.962	7.100	7.050	7.000	6.899	6.800
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	146	168	128	120	125	130	137	145
Kurşun	cent/kg	45	215	240	206	210	215	220	222	225
Nikel	USD/ton	8.638	21.809	22.910	17.548	15.000	18.200	18.500	19.235	20.000
Kalay	cent/kg	544	2.041	2.605	2.113	2.100	2.200	2.300	2.398	2.500
Çinko	cent/kg	113	216	219	195	190	215	230	240	250
Altın	USD/troy ons	279	1.225	1.569	1.670	1.380	1.360	1.350	1.325	1.300
Gümüş	cent/troy ons	495	2.015	3.522	3.114	2.200	2.250	2.280	2.290	2.300
Platin	USD/troy ons	545	1.610	1.719	1.551	1.480	1.450	1.400	1.323	1.250

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Ağustos 2013)

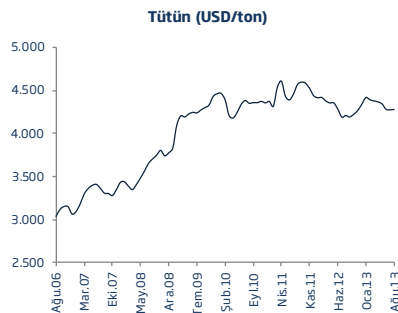
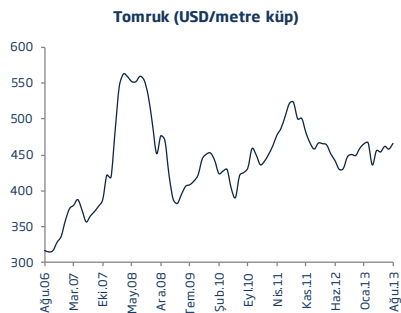
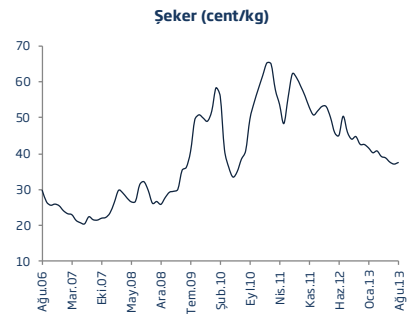
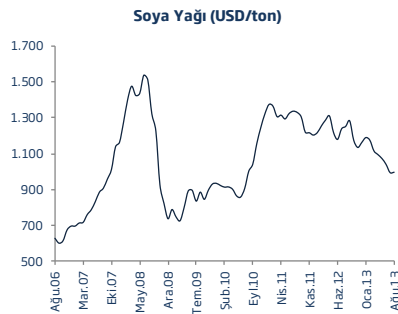
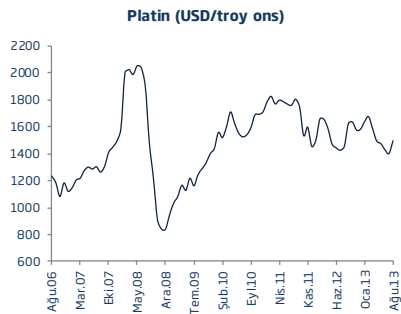
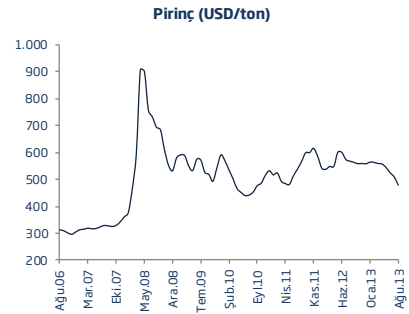
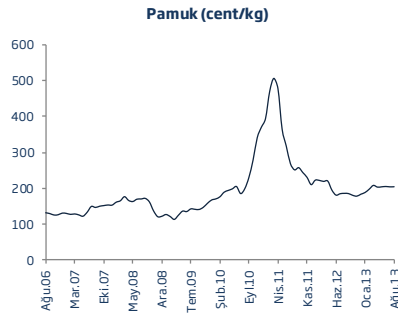
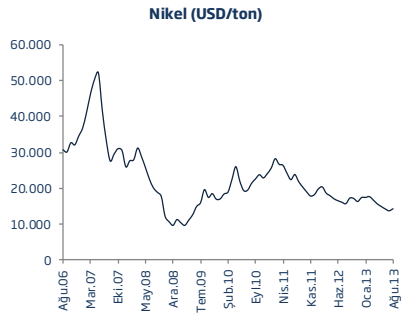
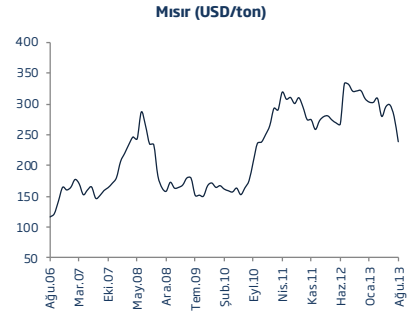
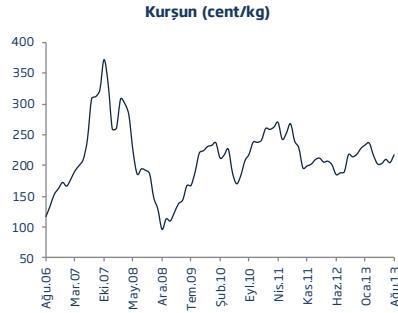
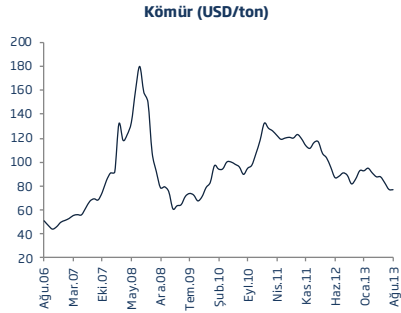
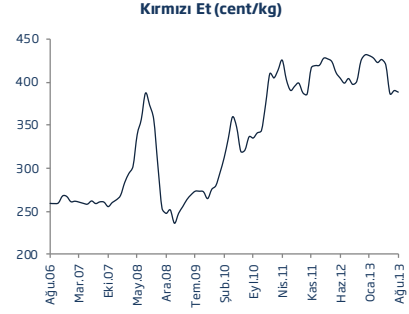
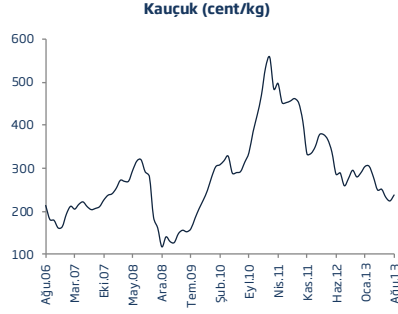
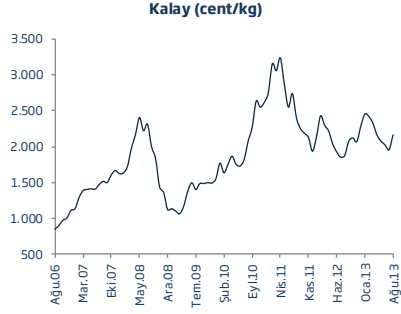
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.